

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **a) O. T., b) nezletilá E. M., c) nezletilý E. M., ...**, žalobci ad b) a c) zastoupeni žalobkyní ad a) jako zákonnou zástupkyní, všichni státní příslušností ..., zastoupených Mgr. Ilonou Sedlákovou, advokátkou se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem poštovní schránka 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2013, č. j. OAM-99/ZA-ZA06-ZA14-2013,

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky ze dne 10. 4. 2013, č. j. OAM-99/ZA-ZA06-ZA14-2013, byla zamítnuta žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Ve včas podané žalobě namítli žalobci, že správní orgán zaslal písemné vyjádření žalobců s důkazními návrhy žalovanému prostřednictvím datové schránky dne 9. 4. 2013, téhož dne byla zpráva doručena a otevřena pověřenou osobou. Dne 11. 4. 2013 zaslal žalovaný právnímu zástupci žalobců oznámení, že dne 17. 4. 2013 bude předáno napadené rozhodnutí, což se dne 17. 4. 2013 skutečně stalo. Je tedy zřejmé, že žalobci prostřednictvím právního zástupce zaslali žalovanému písemné vyjádření a důkazní návrhy ještě před vydáním napadeného rozhodnutí a žalovaný se s touto skutečností nijak nevypořádal a na obsah podání nereagoval. Podstatou žádosti je fakt, že Arménie jako stát žalobcům neposkytuje účinnou ochranu, přičemž jedním z důvodů je postavení první žalobkyně jako ženy v arménské společnosti. První žalobkyně si nemůže stěžovat na jednání okrskových policistů, protože ti jednají v souladu s arménskými zákony a tradicemi. Svoji situaci nemohla řešit ani odstěhováním do jiné části Arménie, protože ji i s dětmi živilí rodiče a v případě odstěhování mj. by neměli finanční prostředky na hrazení nového bydlení. Navrhli proto, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 10. 6. 2013 popřel oprávněnost žaloby, nesouhlasil s ní, plně odkázal na správní spis, zejména na vlastní výpovědi žalobkyně – matky a na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Žalovaný zjistil, že v daném případě nebyla splněna jedna z podmínek pro udělení mezinárodní ochrany v některé z jejich forem, neboť jednání manžela žalobkyně nesouviselo s žádným z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Z výpovědi žalobkyně ad a) vyplynulo, že jednání manžela bylo důsledkem nadměrné konzumace alkoholu a zneužívání návykových látek. Namítá-li uvedená žalobkyně, že Arménie žalobcům účinnou ochranu před takovým jednáním neposkytuje, tato námitka nebyla uznána důvodnou. Žalobkyně si nikdy nepodala na manžela trestní oznámení, nikdy nešla na lékařské ošetření, aby měla důkazy na podporu svých tvrzení proti němu. Policie sice jejího manžela zadržela, bez dostatečných důkazů jej však musela propustit. Z postupu policie nelze proto vydedukovat, že by měla k řešení problémů žalobkyně zcela pasivní postoj.

Žalovaný dále uvedl, že dle vyjádření právního zástupce žalobců měl možnost podat stanovisko v předmětné věci po seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí do dne 5. 4. 2013, jelikož do uvedeného data tak neučinil (písemné vyjádření žalobců s důkazními návrhy zasláno do datové schránky žalovaného dne 9. 4. 2013), k doručenému vyjádření žalobců, resp. jejich právního zástupce, žalovaný nepřihlédl, jak vyplývá z úředního záznamu ze dne 18. 4. 2013, v němž je uvedeno: „Dne 11. 4. 2013 bylo oddělení mezinárodní ochrany, odboru azylové a migrační politiky MV ČR doručeno vyjádření právního zástupce výše jmenované a jejich nezletilých dětí. Dne 2. 4. 2013 při správním úkonu seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany si právní zástupce ponechal lhůtu do 5. 4. 2013 pro své vyjádření a případné návrhy důkazních materiálů. Vyjádření právního zástupce tedy správnímu orgánu bylo doručeno po marném uplynutí zmíněné lhůty a zároveň v době, kdy rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany výše jmenované a jejich nezletilých dětí již bylo vydáno. Z těchto důvodů se správní orgán v předmětném rozhodnutí vyjádřením a důkazními návrhy právního zástupce jmenovaných nezabýval.“ Nad rámec uvedeného přesto žalovaný konstatoval, že ve vyjádření nejsou uvedeny žádné skutečnosti, které by závěr žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti jmenovaných mohli změnit. Provedení výslechu švagra a sestry žalobkyně, která žije v ČR již od roku 2005 nemůže do věci v souvislosti s důvody, pro které žalobkyně a její děti opustily vlast přinést cokoli

nového. V této souvislosti odkázal žalovaný na Informaci MZV č. j. 124799/2010-LPTP ze dne 15. 12. 2010, k č. j. MV-106582-1/OAM-2010, z níž vyplývá, že v případě nezákonného postupu policie či jiných bezpečnostních složek státu mají občané možnost obrátit se na policii, prokuraturu, média nebo ombudsmana.

Žalovaný byl toho názoru, že rozhodl na základě řádně zjištěného stavu věci a své rozhodnutí náležitě odůvodnil. Navrhl proto, aby žaloba byla v plném rozsahu zamítnuta.

Soud měl k dispozici správní spis, z něhož zjistil, že žalobkyně jménem svým i svých nezletilých dětí podala dne 22. 3. 2013 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, protokol o pohovoru k žádosti byl s ní sepsán dne 27. 3. 2013. Uvedla, že v roce 1999 ukončila vysokoškolské studium na pedagogické fakultě, obor designér, v roce 2000 se provdala za H. M., z manželství se narodily dvě děti. Nepracovala, byla v domácnosti, pečovala o nezletilé děti, bydleli společně s manželovými rodiči, a to až do roku 2004, kdy tito jim koupili byt. Stěžovala si na chování manžela, který býval často opilý, pod vlivem drog, žadatelku fyzicky napadal, a to i za přítomnosti dětí, které z něho měly strach. Do bytu si vodil kamarády, společně požívali ve zvýšené míře alkoholický nápoj, vzájemně se fyzicky napadali. Situaci řešila odchodem spolu s dětmi k jejím rodičům, nicméně i u nich se situace opakovala, neboť manžel za ní přicházel, bil ji, ničil zařízení jejich domu, rozbil okno nebo skleněnou výplň ve vstupních dveřích. Nikde nepracoval, byt, v němž společně dříve bydleli, pronajímal, rozprodal jeho zařízení. Žádné trestní oznámení na manžela nepodala, za tu dobu, co měla s ním problémy, k nim policie přijela celkem asi 5x, 2x manžela zadrželi na místním policejním oddělení jerevanské městské části Avan – Arinč, druhý den jej pustili s tím, že si situaci musí vyřešit v rodině mezi sebou. V květnu roku 2011 podala žádost o rozvod, za dva dny ji vzala zpět. Manžel jí vyhrožoval, že v opačném případě jí nevrátí syna, kterého den po podání žádosti vyzvedl ve škole. V současné době je v běhu rozvodové řízení, žalobkyně má obavy o své rodiče. O rozhodnutí a jejím odjezdu z oběma dětmi v prosinci roku 2011 do ČR manžel nevěděl, nebylo možno se s ním domluvit. Poprvé přijela do ČR v prosinci roku 2010, jednalo se o návštěvu její sestry žijící v ČR. Podruhé z vlasti spolu s dětmi odcestovala dne 17. 12. 2011. K důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že si chtěla pobyt v ČR zlegalizovat za účelem sloučení s rodinou – sestrou a švagrem. Tvrdila, že do Arménie se s dětmi nemůže vrátit, má zájem je ochránit před negativními vlivy jejího manžela. V ČR bydlí s dětmi u sestry a švagra. Je v kontaktu se svými rodiči, její manžel jim občas telefonuje. Právní zástupce žalobkyně uvedl, že jmenovaná žádá o azyl výlučně z humanitárních důvodů.

Vzhledem ke splnění zákonných podmínek podle ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění, soud rozhodl o žalobě bez nařízení jednání.

V řízení podle části III, Hlava II, dílu I s.ř.s. přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů a z těch hledisek, které žalobce v podané žalobě uvede, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, odst. 2 věta první s.ř.s.).

Pokud jde o žalobní body, jimiž žalobci argumentovali, nemůže jim soud přisvědčit. V řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany řádné zjištění skutkového stavu věci spočívá především v tom, že žadateli je dána možnost podat úplnou a pravdivou výpověď o důvodech, které jej vedly k opuštění vlasti. Žalobcům byl poskytnut dostatečný prostor, aby

uvedli vše, co považují za důležité pro rozhodování o žádosti, otázky, na které žalobkyně jménem svým i nezletilých dětí odpovídala v rámci pohovoru, jí byly kladeny takovým způsobem, aby byly objasněny všechny relevantní skutečnosti. Žalovaný ve věci provedl dostatečné dokazování, jehož rozsah byl určen skutečnostmi tvrzenými žalobkyní označenou pod bodem a). V postupu žalovaného neshledal soud žádné pochybení. Žalovaný své rozhodnutí dostatečně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil, zabýval se všemi rozhodnými skutečnostmi, vyhodnotil všechna tvrzení žalobkyně označené pod bodem a), relevantní z hlediska použitého ustanovení zákona o azylu. Z odůvodnění je patrné jakými právními úvahami se při rozhodování řídil, jestliže žalobu zamítl podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu a proč neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 ani podle § 14a zákona o azylu.

Žalovaný ve věci rozhodl podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu v platném znění, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12, nebo že mu hrozí vážná újma podle ust. § 14a zákona o azylu.

Soud se shoduje se závěrem žalovaného, že žalobci v průběhu správního řízení neuvedli žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohli být ve vlasti vystaveni pronásledování z důvodu pro azylové řízení významných. Výčet důvodů pro udělení azylu vyjmenovaných v ust. § 12 zákona o azylu je totiž taxativní, což znamená, že z jiných důvodů nelze azyl udělit. Skutečnosti uvedené žadatelkou, tedy její obavy z násilného chování manžela, nelze důvodům pro udělení azylu podřadit. Z výpovědi žalobkyně je zřejmé, že ona ani její nezletilé děti ve vlasti nikdy neměli žádné problémy se státními orgány, skutečnosti, o nichž hovořila, nemají žádný politický, rasový, náboženský nebo národnostní podtext. Nesouvisí rovněž ani s jejich pohlavím či příslušností k určité sociální skupině obyvatel. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že žalobci přicestovali do ČR dne 17. 12. 2011 na základě pozvání švagra, občana ČR. Jejich první žádost směřovala k povolení přechodného pobytu rodinného příslušníka EU, teprve poté, co byli neúspěšní, rozhodla žalobkyně jménem svým i svých dětí podat žádost o mezinárodní ochranu, ačkoliv skutečnosti uváděné v žádosti byly jí známy již při příjezdu do ČR. Na základě tohoto jim zvoleného postupu dospěl žalovaný k názoru, že podání žádosti bylo účelově vedeno motivem legalizace dalšího pobytu žalobkyně a jejich dětí na území ČR. V této souvislosti nutno poukázat na konstantní judikaturu NSS, sice rozsudek ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005, dle kterého *„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového.“* Žalobkyně se s možností udělení azylu diskvalifikovala tím, že o něj požádala nikoliv neprodleně při vstupu na území státu, kde jí může být ochrana formou azylu udělena, nýbrž s odstupem několika měsíců. Z této logiky tak vyplývá, že se jí spíše jedná o snahu v České republice legalizovat pobyt pro ni i její nezletilé děti.

Pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodného zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů podle § 14 citovaného zákona. Žalobkyně akcentovala požadavek na udělení humanitárního azylu vzhledem ke své situaci (konflikty s manželem, který požíval v nadměrné míře alkoholické nápoje, drogy, měl násilnické sklony). Policie zasáhla v pěti případech na základě jejího zavolání či intervence sousedů, z toho 2x byl manžel zadržen, krátce poté však propuštěn s tím, že manželské neshody si musí manželé vzájemně spolu vyřešit. Žalobkyně přiznala, že

se na žádný jiný státní orgán ani prokuraturu neobrátila, dle jejího vyjádření by to nemělo smysl, její situaci by to naopak zhoršilo. Rodinné konflikty řešila podáním žádosti o rozvod v květnu roku 2011, z důvodu vydírání manžela ji dva dny poté vzala zpět. Trestní oznámení kvůli fyzickému napadání ze strany manžela vůči její osobě či únosu syna nikdy nepodala. Jmenovaná možnost odstěhovat se mimo J. odmítla s argumentací, že jinde není práce, neuživila by své děti, přitom však potvrdila, že během života v J. nikde nepracovala. Manžel rodinu finančně nezajistil, podporovali ji rodiče. Jediné řešení spatřovala v opuštění vlasti a odjezdu do ČR k sestře a švagrovi. Z uvedeného proto vyplývá, že nebyl zjištěn žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Soud dále pokládá za nutné v souvislosti s rozsudkem NSS ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, www.nssoud.cz, zdůraznit, že „...poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1990 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“.

V daném případě právní zástupce žalobců argumentoval, že jmenovaným se jedná o udělení azylu výlučně z humanitárních důvodů. Soud ve shodě s žalovaným však neshledal důvody k přiznání humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a to s odkazem na setrvalou správní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že „na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s.ř.s.).“ Dále z citovaného rozsudku NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, www.nssoud.cz vyplývá, že „míra správního uvážení správního orgánu je tedy za situace, kdy se ustanovení dle § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele; poměrně široká. Přitom prostor soudního přezkumu správních rozhodnutí u přiznání či nepřiznání humanitárního azylu je v souladu s citovaným judikátem naopak omezen, což však jistě ani ve vzájemné kombinaci neznamena, že by při přiznávání humanitárního azylu mohlo být určováno pouhou libovůlí správního orgánu. Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ust. § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Zatímco tak v jiných právních předpisech reaguje zákonodárce na skutečnost, že není schopen předpokládat všechny situace, v nichž je určitý postup – zde poskytnutí azylu – vhodný či dokonce nutný, typicky demonstrativními výčty za účelem odstranění či alespoň zmírnění tvrdostí; v zákoně o azylu zvolil kombinaci dvou ustanovení obsahujících výčty taxativní a jednoho ustanovení umožňujícího pohledem humanitárních hledisek řešit situace nezahrnutelné pod předchozí dvě ustanovení. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze zařadit např. udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblasti postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro

orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Žalobkyně jménem svým a svých nezletilých dětí je přesvědčena o naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu.

Aplikuje-li soud výše řečené na konkrétní situaci žalobců, dospívá k závěru, že neudělení humanitárního azylu ze strany žalovaného bylo opodstatněné. Ust. § 3 odst. 4 správního řádu ukládá správnímu orgánu povinnost vycházet při rozhodování ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Totéž vyplývá i z ust. § 46 správního řádu podle něhož musí být rozhodnutí ve správním řízení vydáno v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a obsahovat předepsané náležitosti. Podle ust. § 30 odst. 1 správního řádu je správní orgán povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tímto účelem si opatřit podklady pro rozhodnutí. Podle názoru soudu žalovaný zjistil v řízení spolehlivě stav věci, když vycházel ze subjektivních informací sdělených žalobkyní označenou pod bodem a) a z objektivních zpráv o situaci v zemi jejího původu. Soud je dále nucen poznamenat, že udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Rovněž soud zdůrazňuje, že mu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoliv, toto je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil osobní situaci žalobců, a pokud sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci. Soud v této souvislosti dále poukazuje např. i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, www.nssoud.cz, dle kterého „v otázkách přezkumu správního rozhodování, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejich rámci se může uskutečnit volba včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (prejudikatura III ÚS 101/95)“.

Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování, je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly správním orgánem řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož vyplývá, že žalobci neuvedli žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12, nebo že jim hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

Za této situace proto soud uzavírá, že neshledal právní ani skutkové pochybení v posouzení projednávané věci ze strany žalovaného, a proto ve smyslu § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch

neměl. Žalobci ve věci úspěch neměli, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému správnímu orgánu náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. července 2013

JUDr. Eva Lukotková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová